

DOI: 10.21802/artm.2021.4.20.120

УДК 378.147.091.33-027.22+617+616-036.21

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ХІРУРГІЧНОГО СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА В УМОВАХ КАРАНТИНУ

І.В. Біцька

*Івано-Франківський національний медичний університет, кафедра хірургії № 1,
м. Івано-Франківськ, Україна,
ORCID ID: 0000-0001-7172-7416, e-mail: iryna.bitska@gmail.com*

Резюме. Із початком пандемії коронавірусу єдиним способом навчання і комунікації зі студентами є дистанційне навчання.

Мета. Проаналізувати особливості роботи студентського наукового гуртка з хірургії в режимі дистанційного навчання в умовах карантину.

Матеріали і методи. Коли пандемія зненацька охопила всі сфери життєдіяльності, єдиним способом навчання і комунікації зі студентами є дистанційне навчання. В Україні дистанційна форма навчання регламентована наказом МОН від 31.10.2013р. № 1518 «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями».

Результати. З переходом на дистанційну форму навчання структура заняття в СНГ піддалася значній трансформації – випала найвагоміша і найцікавіша для гуртківців частина, а саме можливість контакту з пацієнтом. Гуртківці розділилися на дві групи: I група – 8 студентів (25 %) – це студенти, яким крім практичної частини заняття цікава і теоретична частина роботи в гуртку. II група – 22 студенти (75 %) – ті, хто втратив інтерес до СНГ, коли можливість практично працювати з пацієнтом стала недоступною. Ще одним недоліком онлайн-навчання є втрата соціуму, тобто втрачається можливість безпосереднього спілкування студентів між собою.

Висновки. У випадку карантину дистанційне навчання є важливою формою навчального процесу, навіть у медичних вузах, однак воно не може замінити живе спілкування студентів між собою, з пацієнтом та викладачем.

Ключові слова: студентський науковий гурток, онлайн-навчання.

Вступ. Коли пандемія зненацька охопила всі сфери діяльності нашого суспільства, єдиним способом навчання і комунікації зі студентами є дистанційне навчання. Пандемія, викликана коронавірусом, змінила ритм життя у всьому світі, ввела в наше повсякденне життя такі поняття як локдаун, карантин, дистанційне навчання. Завдяки інтернету та гаджетам ми можемо вільно отримувати інформацію та обмінюватись нею, що робить дистанційне навчання можливим й ефективним.

Обґрунтування дослідження. Дистанційне навчання – це не система самоосвіти, не метод навчання, а її форма, де викладач та студент знаходяться на відстані, але мають можливість спілкуватися за допомогою сучасних інформаційних технологій [1]. Для забезпечення повноцінного процесу освіти в Івано-Франківському національному медичному університеті (ІФНМУ) у дистанційному режимі була використана платформа сайту ІФНМУ та центр командної роботи від Microsoft Teams, а також додатково джерела комунікації та зв'язку, а саме Facebook, Instagram, Viber, Teleprogram. Інформаційне забезпечення ґрунтується на використанні технології «хмаринки» на базі системи Microsoft Office 365. В Україні дистанційна форма навчання регламентована наказом МОН від 31.10.2013 № 1518 «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та

закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями», і наказом МОН від 25.04.2013р. № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» [2].

Мета дослідження. Проаналізувати особливості роботи студентського наукового гуртка з хірургії в режимі дистанційного навчання в умовах карантину.

Матеріали і методи. На кафедрі хірургії №1 з курсом дитячої хірургії успішно функціонує студентський науковий гурток (СНГ) «Гострий скальпель», який має багаторічну історію. СНГ, спочатку на кафедрі факультетської хірургії, а згодом на кафедрі хірургії №1 з курсом дитячої хірургії, існує з 1946 року і першим його керівником був завідувач кафедри професор Аарон Львович Фісанович. Згідно з документами і фотоматеріалами, які збереглися на кафедрі, хірургічний СНГ завжди користувався великою популярністю серед студентів ВНЗ. Гуртківці у всі роки активно залучалися до наукової роботи кафедри, суть якої залежала від наукового напрямку. Так, під керівництвом доцента кафедри Гладун Оксани Іванівни гуртківці займалися експериментальним моделюванням гострого панкреатиту в щурів,

допомагали у проведенні експериментальних методів дослідження – лімфографії кінцівок у собак методом наливки під керівництвом тоді ще асистента, а згодом і завідувача кафедри професора Василюка Михайла Дмитровича. Прикарпаття завжди було ендемічною зоною з приводу йододефіциту, і хворих із зобом у клініці завжди було багато, тому гуртківці брали активну участь у напрацюваннях хірургічної тактики у цих пацієнтів і нових методик операцій. Гуртківці також допомагали виходжувати важких пацієнтів у післяопераційному періоді, брали активну участь в ургентних чергуваннях. І в сьогоднішній СНГ на кафедрі хірургії №1 з курсом дитячої хірургії користується великою популярністю, про що свідчить те, що середня кількість учасників засідань гуртка становить 25–30 учасників протягом останніх років. Вінцем роботи гуртка є участь у науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю «Інновації в медицині», де представляється більше як 5 наукових робіт, які кожного року займають призові місця. Із затвердженням дистанційного навчання робота СНГ «Гострий скальпель» також перейшла в онлайн-режим.

Структура заняття під час навчання в СНГ складається із теоретичної частини, на якій студенти доповідають результати наукового пошуку з літературних джерел відповідно до тем, над якими вони працюють спільно з науковими керівниками, а також практичної частини, де вони безпосередньо працюють з пацієнтами під наглядом керівника СНГ. Окремі заняття проводять у віварії, де вони вчать накладати шви на кишечнику тварин. Нерідко структура практичного заняття СНГ не є такою чіткою, так як при наявності цікавого клінічного випадку у стаціонарі чи в операційній студенти повністю зайняті практичною роботою.

Результати дослідження. З переходом на дистанційну форму навчання в роботі СНГ практична частина заняття відсутня. Намагання заповнити цю прогалину простим описом клінічних випадків, які зустрічалися в стаціонарі, не користувалися успіхом. Структура заняття також піддалася значній трансформації – випала найвагоміша і найцікавіша частина, а саме можливість контактувати з пацієнтом, бути присутнім під час його огляду на приймальному покої, у палаті, при проведенні додаткових інструментальних методів обстеження, а найважливіше бути присутнім на операції, а особливо на асистенції. Це підтверджувалось втратою інтересу до занять гуртківцями, що проявлялось зменшенням їх кількості з кожним заняттям. Гуртківці умовно розділились на дві групи. Перша група – 8 студентів (25 %) – це студенти, яким крім практичної частини заняття цікава і теоретична частина роботи в гуртку, які продовжували займатись вивченням джерел літератури згідно з темою, яку вони отримали, і активно готувалися до науково-практичної конференції. Друга група – 22 студенти (75 %) – ті, хто втратив інтерес до СНГ, коли можливість практично працювати з пацієнтом стала недоступною. В обох групах студентів було відмічено низьку зацікавленість фільмами про хід операцій і хірургічну техніку, які було рекомендовано для перегляду. Ще одним недоліком онлайн-навчання є втрата соціуму, тобто втрачається

можливість безпосереднього спілкування студентів між собою, не набуваються необхідні навички у спілкуванні з пацієнтом, що є надзвичайно важливим у професії лікаря. Навчальний матеріал краще засвоюється в колективі, що спонукає до здорової конкуренції між студентами [2].

Обговорення результатів. Не дивлячись на певні недоліки, пандемія COVID-19 розвернула суспільство в сторону онлайн-навчання і змусила нас побачити переваги електронного навчання. Настав час для введення в навчальний процес дивовижних інновацій та цифрових розробок. Стандарти Ed Tech вносять зміни в освітній процес: у навчання, оцінювання, сертифікацію і т.д. Це збагатило навчальний процес як для студентів, так і для викладачів, зробило його багатовекторним. Доступ до Інтернет-інструментів дозволив скористатися перевагами гнучкості часу та розташування, пов'язаних з онлайн-навчанням [3, 4].

Висновки: 1. У певних ситуаціях (у даному випадку карантин) дистанційне навчання є важливою і потрібною формою навчального процесу, навіть у медичних вузах.

2. Не дивлячись на можливості сучасних дивовижних інновацій та цифрових розробок, онлайн-навчання не можна замінити живим спілкуванням між студентами, між студентом і пацієнтом, між студентом і викладачем.

3. Онлайн-навчання не може забезпечити практичну частину роботи СНГ, що проявляється у втраті зацікавленості до занять у СНГ серед студентів.

4. Важливо використовувати позитивні риси дистанційного навчання, що стосується економії часу та розташування, в поєднанні з традиційним офлайн-навчанням у СНГ.

References:

1. Bykov VYU. Dystantsiyne navchannya v krayinakh Yevropy ta SHA i perspektyvy dlya Ukrainy, K.: Atikaю 2015. P.77-140.
2. Knyazevych-Chorna TV, Kindrativ EO, Andriyiv AV, Zhurakivska OYA, Antymys OV. Osoblyvosti dystantsiynoho navchannya inozemnykh studentiv-medykiv pid chas karantynu. Art-of-medicine. 2021; 2(18):149-155. DOI: <https://doi.org/10.21802/artm.2021.2.18.150>.
3. Polozhennya pro dystantsiyne navchannya (Zatverdzheno nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy 21.01.2004 №40 [Elektronnyy resurs] Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua.laws.show.z0703-13№n18>.
4. Osadchyy VVI. Suchasni tendentsiyi vykorystannya informatsiynykh tekhnolohiy v navchal'nomu protsesi vyshchoyi pedahohichnoyi shkoly Pedahohichnyy protses: teoriya i praktyka: Zbirnyk nauk. Prats. K.: Vydavnytstvo P(Р)«ЕКМО». 2009; 2:190-207.

УДК 378.147.091.33-027.22+617+616-036.21

ОСОБЕННОСТИ РАБОТЫ ХИРУРГИЧЕСКОГО СТУДЕНЧЕСКОГО НАУЧНОГО КРУЖКА В УСЛОВИЯХ КАРАНТИНА

И.В. Бицька

*Ивано-Франковский национальный медицинский университет, кафедра хирургии №1,
г. Ивано-Франковск, Украина,
ORCID ID: 0000-0001-7172-7416,
e-mail: iryna.bitska@gmail.com*

Резюме. С началом пандемии коронавируса единственным способом обучения и коммуникации со студентами является дистанционное обучение.

Цель. Проанализировать особенности работы студенческого научного кружка по хирургии в режиме дистанционного обучения в условиях карантина.

Материалы и способы. Когда пандемия врасплох охватила все сферы жизнедеятельности, единственным способом обучения и коммуникации со студентами является дистанционное обучение. В Украине дистанционная форма обучения регламентирована приказом МОН от 31.10.2013г. № 1518 «Об утверждении Требований к высшим учебным заведениям и заведениям последиplomного образования, научным, образовательно-научным учреждениям, предоставляющим образовательные услуги по дистанционной форме обучения по подготовке и повышению квалификации специалистов по аккредитованным направлениям и специальностям».

Результаты. С переходом на дистанционную форму обучения, структура занятия в СНГ подверглась значительной трансформации – выпала самая весомая и интересная для кружковцев часть, а именно возможность контакта с пациентом. Кружковцы разделились на две группы: I группа – 8 студентов (25 %) – это студенты, которым помимо практической части занятия интересна и теоретическая часть работы в кружке. II группа – 22 студента (75 %) – те, кто потерял интерес к СНГ, когда возможность практически работать с пациентом стала недоступной. Еще одним недостатком онлайн-обучения является утрата социума, то есть теряется возможность непосредственного общения студентов между собой.

Выводы. В случае карантина дистанционное обучение является важной формой учебного процесса, даже в медицинских вузах, однако оно не может заменить живое общение студентов между собой, с пациентом, с преподавателем.

Ключевые слова: студенческий научный кружок, онлайн-обучение.

UDC 378.147.091.33-027.22+617+616-036.21

PECULIARITIES OF THE WORK OF THE SURGICAL STUDENT SCIENTIFIC CIRCUIT IN THE QUARANTINE

I.V. Bitska

*Ivano-Frankivsk National Medical University,
Department of Surgery № 1,
Ivano-Frankivsk, Ukraine,
ORCID ID: 0000-0001-7172-7416,
e-mail: iryna.bitska@gmail.com*

Abstract. With the onset of the coronavirus pandemic, the only way to learn and communicate with students is distance learning.

The aim. Analyze the features of the student scientific circle on surgery in the mode of distance learning in quarantine.

Materials and methods. When the pandemic has suddenly spread to all spheres of life, the only way to learn and communicate with students is distance learning. In Ukraine, distance learning is regulated by an order of the Ministry of Education and Science from 31.10.2013 № 1518 "On approval of the Requirements to higher educational institutions and institutions of postgraduate education, scientific, educational and scientific institutions that provide educational services in the form of distance learning to train and improve the skills of specialists in accredited areas and specialties." With the approval of distance learning, the work of the student scientific circle (CSC) "Sharp Scalpel" at the department also went online. The structure of classes during studies in the CSC consists of a theoretical part where students report the results of scientific research from literature sources according to the topics they work on with supervisors, as well as a practical part where they work directly with patients under the supervision of the CSC leader. Some classes are held in the vivarium, where they learn to suture the intestines of animals. Often the structure of practical training in the CSC is not so clear, because in the presence of an interesting clinical case in the hospital or operating room, students are fully engaged in practical work.

Results. With the transition to distance learning, the structure of classes in the CSC has undergone a significant transformation - the most important and interesting part for the group has fallen, namely the possibility of contact with the patient. The group members were divided into two groups: Group I – 8 students (25%) - students who, in addition to the practical part of the lesson, are also interested in the theoretical part of the group, who continued to study literature sources according to the topic they received and actively prepared for the scientific-practical conference. Group II-22 students (75%) – those, who lost interest in the CSC, when the opportunity to work with the patient became inaccessible. Another disadvantage of online learning is the loss of society, the possibility of direct communication between students is lost, the necessary skills in communicating with the patient are not acquired, which is extremely important in the medical profession.

Conclusions. In the case of quarantine, distance learning is an important and necessary form of educational process, even in medical schools, but it can not replace live communication between students, with the patient and the teacher. Online learning does not provide a practical part of the CSC work, which is

manifested in the loss of interest in classes in the CSC among students.

Keywords: student scientific circle, distance learning.

Стаття надійшла в редакцію 26.11.2021 р.

Стаття прийнята до друку 15.12.2021 р.